

บทที่ ๔
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง (ต่อ)

ชุดที่ ๗ 1

ตัวอย่าง : คดีอาญา
ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
มีคำพิพากษาแล้ว

2

อม.๑/๒๕๔๕

จำเลยที่ ๑ นายจิรายุฯ ที่ปรึกษารมช.สาธารณสุข
จำเลยที่ ๒ คนสนิท รมว.สาธารณสุข

ข้อหา จ.ล.๑ : ข่มขืนใจหรือจู่โจมใจให้ สธ.สงขลาและนครศรีฯ ที่ อยาและเวชภัณฑ์จากบริษัท พรรคพวก แต่ยังไม่ได้จัดซื้อ เพราะราคาแพงเกิน+เป็นข่าว

ข้อหา จ.ล.๒: ขอ ๑๕ % ของงบฯที่ รมว.ฯ ให้เพิ่มเติมจากสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ฯ รวบรวมเงินได้แล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งเพราะเป็นข่าวก่อน

ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตาม ป.อาญา ม.๑๔๘,๑๕๗,๘๖,๙๐ ศาลฯพิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ ผิด ป.อาญา ม.๑๔๘ จำคุก ๖ ปี ยกฟ้องจำเลยที่ ๒

3

อม.๒/๒๕๔๖

นายรักเกียรติ สุขธนะ จำเลย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ข้อหาที่ ๑

ยกเลิกบัญชีราคากลางของยาฯ โดยไม่ได้ประกาศบัญชีใหม่ ทำให้ไม่มีเพดานราคาฯ เป็นช่องทางให้บริษัทจำหน่ายยาได้รับประโยชน์

ข้อหาที่ ๒

เรียกและรับเงินจากบริษัทจำหน่ายยา จำนวน ๕ ล้านบาท เพื่อตอบแทนการยกเลิกบัญชีราคากลางของยาฯ

ศาลฯพิพากษา : มีความผิดตาม
ป.อาญา ม.๑๔๙ จำคุก ๑๕ ปี

4

อม.๒/๒๕๕๑

นายวัฒนา อัสวเหม จ่าเลย
รมช.มหาดไทย + รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อหาที่ ๑

ใช้อำนาจในตำแหน่ง
โดยมิชอบบังคับซื้อที่ดิน
ที่ได้รับการประกาศเป็น
ที่ทิ้งขยะสาธารณะ
จำนวน ๑,๙๐๐ ไร่ จาก
ราษฎร

ข้อหาที่ ๒

ใช้อำนาจในตำแหน่งโดย
มิชอบข่มขืนใจหรือจู่ใจและ
เป็นผู้ใช้ให้เจ้าพนักงานที่ดิน
ออกโฉนดโดยมิชอบรวม
๕ แปลง

คำพิพากษา: ข้อหาที่ ๑ ยกฟ้อง

ข้อหาที่ ๒ ผิด ป.อาญา ม.๑๔๘ จำคุก ๑๐ ปี

5

อม.๑/๕๐

คดีที่ดินรัชดา : ข้อกล่าวหาในคำฟ้อง

- จ่าเลยทั้งสองร่วมกันเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียให้สัญญาจะซื้อขายและสัญญาซื้อขายที่ดิน ๔ แปลง ราคา ๗๗๒ ล้านบาท กับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่จ่าเลยที่ ๑ มีหน้าที่กำกับดูแลฯ
- จ่าเลยที่ ๑ ในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมายมีหน้าที่จัดการดูแลกองทุนฟื้นฟูฯ เข้าไปมีส่วนได้เสีย และปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ด้วยการให้ความยินยอมแก่จ่าเลยที่ ๒ ในการเสนอราคาประมูลซื้อที่ดิน และทำสัญญาทั้งสองฉบับกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ

6

คดีที่ดินรัชดา : ประเด็นวินิจฉัย

- ประเด็น : จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบกองทุนเพื่อการฟื้นฟูหรือไม่
- องค์คณะฯ : - จำเลยที่ ๑ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพรป.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ.๔
 - ประกาศของคณะกรรมการป.ป.ช.เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามดำเนินกิจการตาม ม.๑๐๐ กำหนดห้ามไว้เฉพาะนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเท่านั้น แสดงว่า บทบัญญัตินี้ประสงค์ให้ใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตำแหน่งระดับสูงโผลมิได้จำกัดว่าผู้หนึ่งจะต้องมีอำนาจกำกับดูแลโดยตรง

7

- จำเลยมีอำนาจหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และตามนโยบายที่แถลงต่อสภาตามรัฐธรรมนูญ และนายกฯ มีอำนาจตามพร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ม.๑๑ ซึ่งกำหนดให้นายกฯเป็นหนรัฐบาลและมีอำนาจกำกับโดยทั่วไป และอำนาจของรัฐมนตรีเงินงานของกระทรวงต้องไม่ขัดต่ออำนาจของนายกฯ ตาม ม๒๐
 - คณะกรรมการจัดการกองทุนเพื่อการฟื้นฟูเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของรมตลั้ง

8

- กองทุนเพื่อการฟื้นฟู ต้องอาศัยรัฐบาลให้การสนับสนุนทางการเงินโดยผ่านรมต.คลังนำเสนอกรม. และรัฐบาลเคยออกพันธบัตรเพื่อนำเงินมาล้างหนี้กองทุนฯ เมื่อขายไม่ได้ก็ได้ออกพันธบัตรระยะยาวแล้วตั้งงบประมาณชำระ และในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีย่อยใช้อำนาจกำกับดูแลกองทุนเพื่อการฟื้นฟูโดยผ่านทางรมต.คลังตามลำดับชั้นด้วย

องค์คณะจึงมีมติด้วยคะแนนเสียง ๖ ต่อ ๓ ว่า จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจกำกับ ดูแลฯ กองทุนเพื่อการฟื้นฟู

9

- ประเด็น : การที่จำเลยที่ ๒ เข้าทำสัญญากับกองทุนเพื่อการฟื้นฟู ถือได้ว่า จำเลยที่ ๑ ดำเนินกิจการฝ่าฝืน ม.๑๐๐ (๑) หรือไม่

องค์คณะฯ : - บทบัญญัติ ม.๑๐๐ (๑) ต้องเป็นกรณีมีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม

- กองทุนเพื่อการฟื้นฟู ใช้เงินจำนวนมากถึงล้านล้านบาท
- การซื้อทรัพย์สินโดยการประกวดราคา ผู้เสนอราคาย่อมไม่ต้องการเสนอราคาสูง

10

- ในด้านธรรมาภิบาล นายกรัฐมนตรี รวมถึงบุตรและภริยา ไม่สมควรเข้าไปซื้อทรัพย์สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู
- การกำหนดวงเงินมัดจำ ๖๐๐ ล้านบาท ทำให้มีผู้ประมูลน้อย
- จำเลยที่ ๒ เสนอราคาสูงสุด ๗๗๒ ล้านบาท ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่ตั้งไว้ในการประมูลครั้งแรก ๗๐ ล้านบาท
- น่าเชื่อว่าผู้เข้าประมูลอีก ๒ ราย ย่อมต้องรู้ว่าไม่สมควรที่จะชนะการประมูลในครั้งนี้

การที่กองทุนฯ ไม่ได้รับประโยชน์จากการประมูลเท่าที่ควร กรณีจึงเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม โดยชัดแจ้ง การซื้อขายที่ดินดังกล่าวจึงต้องห้ามตาม ม.๑๐๐

11

ข้อสรุป : เมื่อจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นคู่สมรสของจำเลยที่ ๑ เข้าทำสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทกับกองทุนฟื้นฟูฯ ต้องถือว่าการเข้าทำสัญญานั้นเป็นการกระทำของจำเลยที่ ๑ เอง ตาม ม.๑๐๐ ว.๓ และจำเลยทั้งสองไม่มีพยานหลักฐานมาพิสูจน์ว่าจำเลยที่ ๑ มิได้รู้เห็นยินยอมด้วยกับการกระทำดังกล่าว เพื่อแก้ตัวให้พ้นผิดตาม ม.๑๒๒ ว.๒

องค์คณะจึงมีมติด้วยคะแนน ๕ ต่อ ๔ ว่า จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการฝ่าฝืน ม.๑๐๐ (๑) ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๒

12

บทลงโทษ ม.๑๒๒

“ ม.๑๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ ฯลฯ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่า ตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่ คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด”

13

- ประเด็น : จำเลยที่ ๒ มีความผิดตามมาตรา ๑๐๐ (๑) ร่วมกับ จำเลยที่ ๑ เพียงใด
- องค์คณะฯ : เมื่อพิจารณา ม.๑๐๐ เป็นบทบัญญัติห้ามเด็ดขาด มิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการตามม.๑๐๐ (๑)-(๔) โดยให้ถือว่า การกระทำของคู่สมรสเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐเอง โดยเฉพาะม.๑๒๒ ซึ่งเป็นบทกำหนดโทษของผู้ฝ่าฝืนม.๑๐๐ ระบุไว้ชัดเจนว่า ให้ลงโทษแก่เจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนม.๑๐๐ แต่ไม่ได้ระบุให้ลงโทษคู่สมรสด้วย: องค์คณะฯ จึงมีมติ ๗ ต่อ ๒ ว่า จำเลยที่ ๒ ไม่มีความผิดและไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๑๒๒ ร่วมกับจำเลยที่ ๑

14

- ประเด็น : จำเลยที่ ๑ มีความผิดตาม ป.อาญา มาตรา ๑๕๒, ๑๕๗ กับจำเลยที่ ๒ มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนหรือไม่
- องค์คณะฯ : เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า จำเลยที่ ๑ มีความผิดเพราะถือว่าการประมุขซื้อขายที่ดินของจำเลยที่ ๒ เป็นการดำเนินกิจการของจำเลยที่ ๑ ในฐานะเป็นเจ้าของที่ดินของรัฐและเป็นคู่สมรสของจำเลยที่ ๒ หาใช่เพราะจำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้าไปมีส่วนได้เสียอันเนื่องด้วยกิจการนั้น ตาม ม.๑๕๒ หรือเพราะเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ องค์คณะฯ จึงมีมติ ๘ ต่อ ๑ ว่า จำเลยทั้งสองไม่มีความผิดฐานนี้

15

ประเด็น : มีเหตุอันควรรอการลงโทษจำเลยที่ ๑ หรือไม่
 องค์คณะฯ : ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งนายกฯ ได้รับมอบหมายไว้วางใจให้บริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการและประชาชน แต่จำเลยที่ ๑ กลับฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ทั้งที่จำเลยที่ ๑ เป็นหน.รัฐบาล ต้องกระทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ประพฤติตนในสิ่งที่ตั้งตามจรรยาบรรณของนักการเมืองให้เหมาะสมกับที่ได้รับความไว้วางใจในตำแหน่งหน้าที่อันสำคัญยิ่งนี้ จึงไม่สมควรรอการลงโทษ

16

คดีที่ดินรัชดา : คำพิพากษา

จำเลยที่ ๑ มีความผิดตาม พ.ร.ป.ว่าด้วย การ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ม.๑๐๐ (๑) ว.๓
และ ม.๑๒๒ ว.หนึ่ง ลงโทษจำคุก ๒ ปี ความผิดอื่นและ
คำขออื่นให้ยก และยกฟ้องจำเลยที่ ๒

17

อม.๗/๕๒
คดีกล้วยาง

โครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้และ
ความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูก
ยางใหม่ระยะที่ ๑ (ปี๒๕๔๗-๒๕๔๙)

- ให้กรมวิชาการเกษตร กำหนดเขตปลูกยางพาราในภาคเหนือและ
ตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ ล้านไร่ และจัดหาพันธุ์ยางคุณภาพ ๙๐
ล้านต้น มอบให้ สกย.นำไปแจกจ่ายเกษตรกร
- ใช้เงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรหรือเงิน คชกปลอด
ดอกเบี้ยวงเงิน ๑,๔๔๐ ล้านบาท ผลิตพันธุ์กล้วยาง ๙๐ ล้านต้น
- ให้ สกย. นำรายได้จากค่าธรรมเนียมส่งออกยาง หรือเงิน CESS
วงเงิน ๑,๔๔๐ ล้านบาท ชำระคืนกองทุนฯ ในระยะ ๑๕ปี นับจาก
วันรับเงินจากกรมบัญชีกลาง

18

อบ.๗/๕๒

คดีกล้าอย่าง

- ผู้ริเริ่มโครงการ : จำเลยที่ ๔ + ที่ ๑๙
- คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร :
จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ และ ที่ ๕ ถึงที่ ๑๘
- คณะกรรมการบริหารโครงการ : จำเลยที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๔
- คณะกรรมการพิจารณา ผลการประกวดราคา
จำเลยที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๒ ที่ ๒๕ ที่ ๒๖
- ภาคเอกชน : จำเลยที่ ๒๗ ถึงที่ ๔๔
(บริษัทที่เข้าประมูล, ผู้รับมอบฯของบริษัท กรรมการ)

19

ข้อกล่าวหา : เป็นโครงการที่ขัดต่อระเบียบและ ก.ม.

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๑๙ (๕) และมติคณะกรรมการ คชก. ครั้งที่ ๑/๒๕๓๔ ที่ห้ามนำเงินกองทุนรวมฯ ไปแทรกแซงสินค้าที่มีกฎหมายให้ความช่วยเหลือเป็นระบบอยู่แล้ว

๒. พ.ร.บ.กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ ม.๑๘ (๓) ประกอบ ม.๗,๘ ที่ให้อำนาจในการจัดสรรเงินจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเป็นของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) โดยเฉพาะคณะกรรมการค.ช.ก.ไม่มีอำนาจ

พิพากษายกฟ้อง

20

อม.๑๐/๒๕๕๒

คดีหยวนบนดิน

- จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ คณะรัฐมนตรี
- จำเลยที่ ๓๑, ๓๓, ๓๕, ๓๗, ๔๑, ๔๒ (๖ คน)
คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ผู้อนุมัติโครงการ
- จำเลยที่ ๓๑ ถึงที่ ๔๗ (๑๒ คน)
คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ผู้อนุมัติเงินรายได้

21

คำฟ้อง

คดีหยวนบนดิน

- โครงการออกสลากเลขท้ายสองตัวสามตัว ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะเป็นการดำเนินการนอกวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามพร.บ.สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕
- การที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเสนอโครงการและคณะรัฐมนตรีอนุมัติโครงการเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบ

22

ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากโครงการนี้

สำนักงานสลากฯ

- เงินที่จ่ายคืนผู้สังคม ๑๓,๖๗๙,๕๙๖.๘๐๒.๗๙ บาท
- เงินที่จ่ายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๒,๓๔๗,๙๐๘,๔๓๓.๑๕ บาท
(หน่วยงานที่ได้รับเงินส่งคืน ๑,๑๖๕,๒๕๐,๓๗๐ บาท)

กระทรวงการคลัง

- ขาดภาษีอากรที่มีได้หักภาษี ณ ที่จ่าย จากส่วนลดจากการจำหน่าย และ VAT จากยอดจำหน่ายตามราคา
๘,๙๗๐,๗๔๐,๙๑๐.๒๒ บาท

23

กระทรวงมหาดไทย

- ภาษีตามพ.ร.บ.การพนันฯ ซึ่งต้องชำระตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ.๒๕๐๓) ที่หักไว้ไม่ครบถ้วน เป็นเงิน
๑๒,๗๙๒,๑๕๒,๕๘๑.๕๐ บาท

กรุงเทพมหานคร

- ขาดรายได้จากภาษีท้องถิ่น ตามพ.ร.บ.การพนันฯ เป็นเงิน
๓๓๖,๖๕๓,๕๙๔.๒๕ บาท

รวมค่าเสียหายทั้งสิ้น ๖,๙๖๐,๗๗๓,๙๕๐.๙๑ บาท

24

คำให้การ

คดีหยอบนดิน

- โครงการนี้ ขอบด้วยกฎหมาย เพราะไม่ใช่เรื่องนอกวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากฯ เนื่องจากถือได้ว่าเป็นการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามพ.ร.บ.สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ (๑) หรือเป็นการกระทำอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากฯ ตามมาตรา ๕ (๓) ทั้งยังมีลักษณะเป็นสลากการกุศลอีกด้วย
- การที่คณะกรรมการสลากฯ เสนอโครงการและคณะรัฐมนตรีอนุมัติโครงการไม่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการหน้าที่โดยไม่ชอบ

25

คำพิพากษา

- สลากเลขท้ายสองตัวไม่ใช่สลากกินแบ่งรัฐบาล เพราะสลากกินแบ่งฯ ไม่ต้องขออนุญาตตามพ.ร.บ.การพนันฯ และกำหนดอัตราส่วนวิธีจัดสรรเงินเป็นรางวัลร้อยละ ๖๐ รายได้แผ่นดินร้อยละ ๒๘ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๒ และไม่มีโอกาสขาดทุน ส่วนสลากเลขท้ายสองตัว ต้องขออนุญาตตามพ.ร.บ.การพนันฯ และกำหนดเพียงว่าให้นำเงินรายได้คืนสู่สังคม และมีโอกาสขาดทุน
- การออกสลากเลขท้ายสองตัวสามตัวไม่ใช่กรณีตามม๕ (๓) เพราะไม่ใช่การออกสลากกินแบ่งฯ จึงถือไม่ได้ว่าเป็นการกระทำการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการฯ

26

- ไม่ใช่การออกสลากการกุศล เพราะสลากการกุศล มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่๑๒ ธ.ค.๒๕๓๘ กำหนดว่า
 - ต้องเป็นโครงการตามนโยบายรัฐบาลเพื่อประโยชน์แก่ป.ช.ช.
 - มีความจำเป็น แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ
 - การใช้จ่ายเงินต้องได้รับการตรวจรับรองจากส.ต.ง.
 - ต้องส่งให้กระทรวงการคลัง มหาตไทย สำนักงบฯให้ความเห็น (สลากตามพ้องมีเนื้อหา วิธีดำเนินการ รูปแบบแตกต่าง ไม่จำกัดจำนวนงวด จำนวนเวลา และจำนวนเงินที่ต้องการไว้ชัดเจน ทั้งยังเป็นเรื่องนอกวัตถุประสงค์ที่ยังไม่มีม.รองรับ)

โครงการนี้ เป็นโครงการที่ฝ่าฝืนวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลาก ตาม พ.ร.บ.สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ม.๕

27

คำพิพากษา

- จำเลยที่ ๓๑
ป.ธ.ก.ก.สลากฯ
- จำเลยที่ ๔๒
ผ.อ.กองสลากฯ

- จำเลยทั้งสองมีหน้าที่โดยตรง ต้องทราบว่าโครงการนี้ อยู่นอกกรอบวัตถุประสงค์ ยังฝืนดำเนินการ โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นการนำระบบการเงินการคลังของประเทศไปเสี่ยงต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หากการขาดทุนในการจำหน่ายสลากฯ

จ.ล.ที่ ๓๑ ผิด ปอ. ม.๑๕๗ : จ.ล.ที่ ๔๒ ผิด พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การฯ พ.ศ. ๒๕๐๒ ม.๑๑

จำคุกคนละ ๒ ปี และปรับคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท โทษจำรอลง ๒ ปี²⁸

คำพิพากษา

จำเลยที่ ๑๐ : รมช.คลัง

- มีหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแล สนง.สลาฯฯ ควรต้องทราบว่าโครงการนี้ ไม่สามารถดำเนินการ
- เคยมีผู้ทักท้วง และแนะนำให้แก่ก.ม.ก่อน แต่ไม่ทบทวน
- รีบเร่งเสนอโครงการต่อกรม. เป็นวาระจรโดยไม่ผ่านคณะ ก.ก.กลั่นกรอง
- ขอเปิด อดี.วงเงินสองหมื่นล้านบาทและทำประกันภัยความเสี่ยง แสดงว่าทราบดีว่าอาจมีความเสียหายเกิดขึ้น
- การไม่นำส่งเงินเป็นรายได้แผ่นดิน แสดงให้เห็นว่ามีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ

29

คำพิพากษา

จำเลยที่ ๑๐ รมช.คลัง

การกระทำของจำเลยที่ ๑๐

- เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามป.อ. ม.๑๕๗
- เป็นตัวการร่วมกับจำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตาม ป.อ.ม.๑๕๗ ด้วย
- ไม่ผิดฐานเป็นผู้ใช้จำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ เพราะไม่ได้สั่งให้เสนอโครงการ
- ไม่ผิดตาม ป.อ. ม.๑๕๓ เพราะไม่ได้สั่งให้จ่ายเงิน การจ่ายเงินเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกก.ยุทธศาสตร์

30

คำพิพากษา

จำเลยที่ ๑๐ ร.ม.ช.ค.ล้ง

การกระทำของจำเลยที่ ๑๐

- ไม่ผิดฐานเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ ตาม ป.อ.ม.๑๔๗ เพราะไม่ได้ครอบครองแล้วเบียดบังเงินรายได้จากโครงการ
- ไม่ผิด ป.อ.ม.๑๕๒ เพราะไม่มีหน้าที่ซื้อ ทำหรือรักษาเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากฯ
- ไม่ผิดฐานเป็นผู้ใช้ให้เจ้าพนักงานละเว้นไม่เรียกเก็บภาษี ตาม ป.อ.ม.๑๕๔ เพราะเพียงแต่อนุมัติโครงการ
ลงทะเบียน ๒ ปี และ ปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุก ๒ ปี

31

จำเลยที่ ๒ ถึง ๓๐ (เว้นจำเลยที่ ๑๐) : คณะรัฐมนตรี

- เป็นการประชุมในวาระพิจารณาเพิ่มเติม
- เอกสารแจกระหว่างประชุม ไม่มีเวลาศึกษา
- ก่อนลงมติผู้แทนกระทรวงการคลังและสนง.สลากฯ เข้าชี้แจงและยืนยันว่าทำได้
ดังนั้น การมีมติจึงเป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติ
ของกรม. : พิพากษายกฟ้อง

32

จำเลยที่ ๓๓ ผู้แทน
กระทรวงมหาดไทย
จำเลยที่ ๓๕ ผู้แทน
กรมบัญชีกลาง
จำเลยที่ ๓๗ ผู้แทน
สำนักงานประมาณ
จำเลยที่ ๔๑ ผู้แทน
สภาสังคมสงเคราะห์
คณะก.ก.สลากฯ ที่ร่วม
ประชุมอนุมัติโครงการ

คำพิพากษา: ยกฟ้อง

- ไม่ได้รับผิดชอบภารกิจหรือ
งานภายในของสนง.สลากฯ
- เป็นไปได้ว่าอาจไม่ทราบถึง
เจตนารมณ์ของการจัดตั้ง
สำนักงานสลากฯและกรอบ
วัตถุประสงค์ดีพอ จึงลงมติไป
โดยเชื่อว่าโครงการนี้ สามารถ
ดำเนินการได้

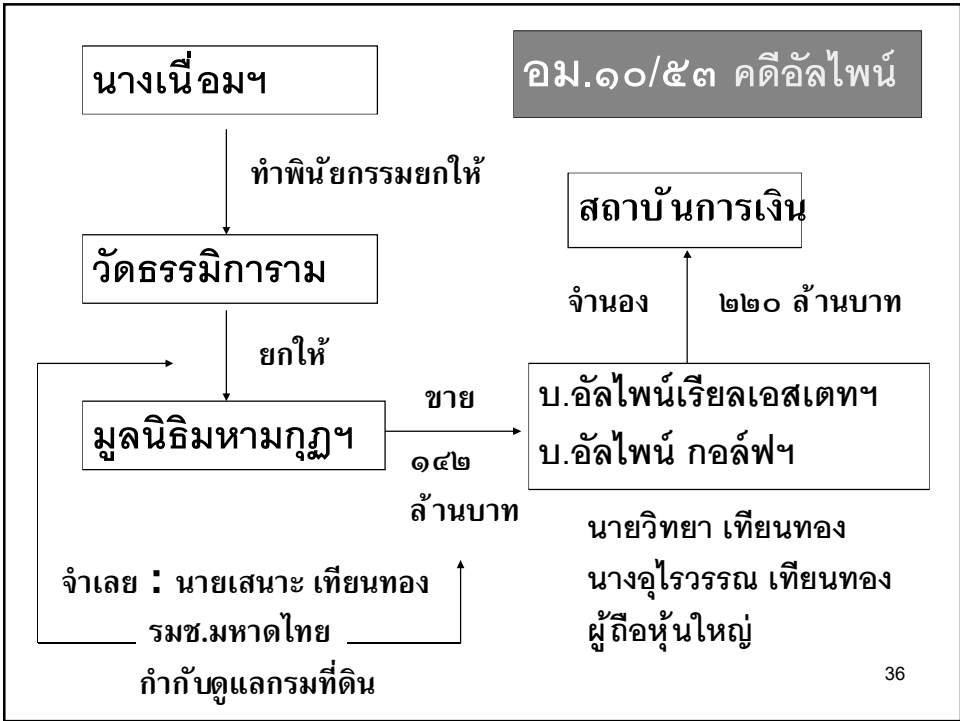
33

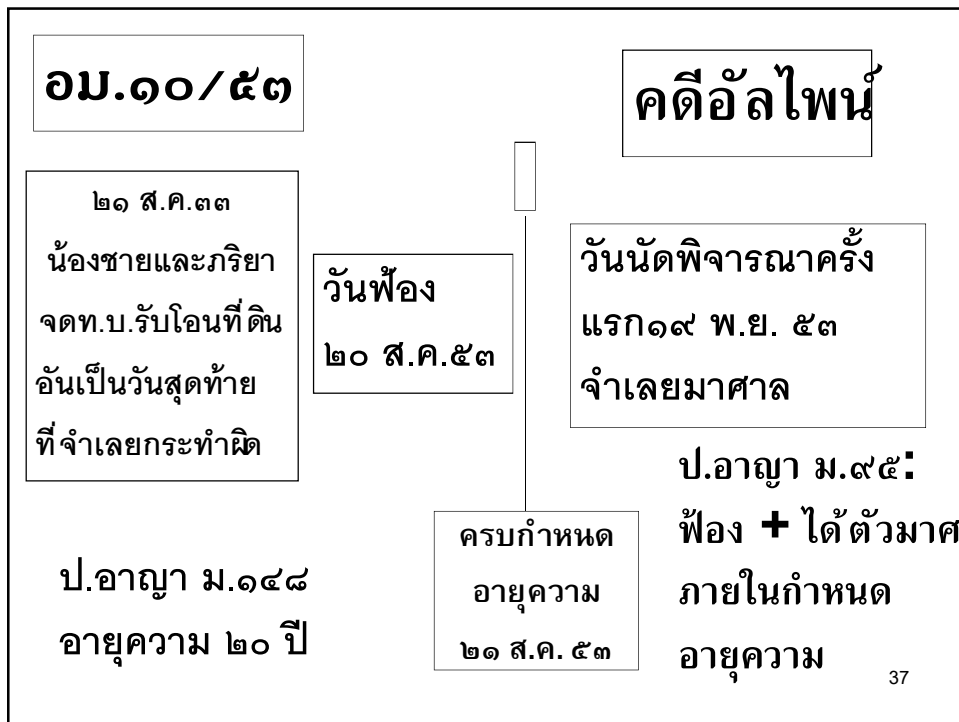
จำเลยที่ ๓๒ ถึง ๔๗ คณะก.ก.สลากฯที่มีมติอนุมัติ
จ่ายเงินตามโครงการ

- เป็นผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ
- อนุมัติโครงการตามที่ คณะกรรมการยุทธศาสตร์พิจารณา
- ไม่ได้เกี่ยวข้องกับโครงการตั้งแต่ต้น
- เข้าใจว่าเป็นโครงการที่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผ่านการ
พิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผ่านมติครมแล้ว
- อนุมัติจ่ายเพื่อประโยชน์แก่เด็กยากจนและด้อยโอกาส
: พิพากษายกฟ้อง

34

<p>การกระทำของจำเลยที่ ๑๐, ๓๑, ๔๒ เป็นกรรมเดียวหรือหลายกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> • แม้ลงมติ ๓ ข้อ แต่ลงในคราวเดียวกัน เพื่อวัตถุประสงค์ในโครงการเดียวกัน และให้เกิดผลในคราวเดียวกัน <p>: เป็นกรรมเดียว</p>	<p>จำเลยที่ ๑๐, ๓๑, ๔๒ ต้องชดใช้เงินตามฟ้องหรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> • เมื่อไม่ได้กระทำความผิดฐาน จ.พ.ง.เบียดบังทรัพย์ ตามปอ.ม.๑๔๗ จึงเรียกให้คืนหรือใช้ราคาตาม ป.วิ.อ. ม.๔๓ และ พ.ร.บ.ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดี อาญาฯ ม.๑๘ ว.๒ ไม่ได้
---	--

อม.๓/๕๖ คดีนายศุภชัย โพธิ์สุ **คำฟ้อง**

- เป็นคดีนายศุภชัย โพธิ์สุ ถูกฟ้องว่าขณะดำรงตำแหน่งรมช.เกษตรฯ ไปเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการตามโครงการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ของกรมพัฒนาที่ดินที่โรงแรมริมปาว กาฬสินธุ์ และกล่าวกับผู้ที่มาจากจังหวัดสกลนคร ขอให้เลือกผู้สมัครจากพรรคภูมิใจไทยในการเลือกตั้งซ่อมที่จังหวัดสกลนคร จะได้รับงบประมาณต่าง ๆ มากมายและจะให้คำตอบแทนหมอดินอาสาเช่นเดียวกับอาสาสมัครของกระทรวงสาธารณสุข ขอให้ลงโทษตาม ป.อาญา ม.๑๕๗ และพ.ร.บ.การเลือกตั้งส.ส.และการได้มาซึ่งสว. พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ และ ๑๓๗

38

ประเด็น: ความผิดตาม ม.๑๕๗

- การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริตอันจะเป็นความผิดตามป.อ.ม.๑๕๗ จะต้องได้ความว่าเจ้าพนักงานผู้นั้นมีหน้าที่โดยตรงตามที่ฅ.บัญญัติไว้หรือได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นั้น ๆ เท่านั้น เมื่อชี้เท็จจริงได้ความว่า จำเลยเป็นรรมช.กระทรวงเกษตรฯ ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายหรือได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง สส. การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามป.อ.ม. ๑๕๗

39

ประเด็น: ความผิดตามพ.ร.ป.ว่าด้วยการเลือกตั้ง

- ไม่ผิดฐานสัญญาว่าจะให้ตามม.๕๓ เพราะเป็นการตอบคำถามเรื่องคำตอบแทนหมอดินอาสา จำเลยเพียงแต่รับว่าจะไปผลักดัน ส่วนที่พูดว่า หากเลือกผู้สมัครของพรรคภูมิใจไทย จะได้ สส.เป็นฝ่ายรัฐบาล สามารถจัดสรรงบประมาณพัฒนาพื้นที่ได้มา เป็นความเสี่ยงตามปกติ
- ไม่ผิดฐานจ.น.ท.ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่เป็นคุณแก่ผู้สมัคร ตามม.๕๗ เพราะแม้จำเลยเป็นจ.น.ท.ของรัฐ ตามนัยพ.ร.ป.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ม.๔ แต่การอบรมครั้งนี้ เป็นการอบรมตามงบที่จัดสรรให้ส.น.ง.พัฒนาที่ดินทุกแห่งก่อนมีพ.ร.ก.ให้มีการเลือกตั้ง และข้อความที่กล่าวไม่ได้บ่งชี้ว่าเป็นการชี้ตำแหน่งโดยมิชอบเพื่อเป็นคุณแก่ผู้สมัคร

อบ.๖/๕๖

คดีรถเรือดับเพลิง

- จ.ล.ที่ ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- จ.ล.ที่ ๒ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
- จ.ล.ที่ ๓ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
- จ.ล.ที่ ๔ ข้าราชการกทม. ตำแหน่งผ.อ.สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- จ.ล.ที่ ๕ เป็นนิติบุคคลต่างประเทศ
- จ.ล.ที่ ๖ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

41

คำฟ้อง

- จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ร่วมกับจำเลยที่ ๕ ดำเนินการให้มีการจัดซื้อยานพาหนะดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่ขั้นตอนหรือเริ่มโครงการ การเสนอโครงการ และการอนุมัติโครงการ โดยจัดทำโครงการจัดซื้อขึ้น แล้ให้เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทยเสนอวิธีการซื้อขายในลักษณะรัฐต่อรัฐ พร้อมขอเสนอรับประกันราคาต่างตอบแทนในสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ เพื่อหลีกเลี่ยงการประกวดราคา แล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติอนุมัติโครงการ

42

- ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการ โดยมีเงื่อนไขทำการการค้าต่างตอบแทนกับสาธารณรัฐออสเตรเลีย ในสัดส่วนร้อยละ๑๐๐ เห็นสินค้า OTOP และต้องได้รับความเห็นจากกระทรวงการคลัง พาณิชย์ ต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสภาพัฒน์ฯ ก่อน
- หลังจากนั้นจำเลยที่ ๑ ลงนามใน A.O.U. กับเอกอัครราชทูต ออสเตรเลียฯ โดยไม่มีข้อความตามที่กรม.มีมติ และนายสมัครลงนาม ในข้อตกลงซื้อขายรถดับเพลิง เรือดับเพลิง และอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยกับจำเลยที่ ๕ ซึ่งมีได้เป็นไปตามมติกรม.ที่กำหนดให้ทำสัญญาแบบรัฐต่อรัฐ ไม่ได้ได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งไม่ได้รับการตรวจร่างสัญญาจากสำนักงานัยการสูงสุด

43

- จำเลยที่ ๓ ซึ่งมีหน้าที่ทำการค้าต่างตอบแทน ผลักดันให้เพิ่มรายการไก่ต้มสุก อันเป็นกิจการของบริษัทในครอบครัวจำเลยที่ ๓ ในบัญชีรายการซื้อสินค้าตอบแทน และกรมการค้าต่างประเทศ ได้ลงนามในสัญญาการค้าต่างตอบแทนกับจำเลยที่ ๕ ซึ่งไม่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลออสเตรเลีย
- กทม.ตกลงซื้อสินค้าจากจำเลยที่ ๕ โดยไม่มีการตรวจสอบชนิดและราคาสินค้า สินค้าบางรายการผลิตในประเทศไทย กล่าวคือ เรือดับเพลิงผลิตและประกอบขึ้นที่บริษัทซีทีบีที จำกัดเมืองพัทยา และรถยนต์ที่นำไปติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงคือ รถยนต์ยี่ห้อมิตซูบิชิ แอล ๒๐๐ ก็ผลิตในประเทศไทย และมีราคาสูงกว่าราคาในท้องตลาดมาก

44

- จำเลยที่ ๖ เข้ารับตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในภายหลัง โดยรู้มาก่อนแล้วว่า จำเลยที่ ๔ และนายสมัครเปิด L/C ไว้ให้แก่ จำเลยที่ ๕ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้จะได้มีคำสั่ง ระวังราชการขอ เปิด L/C และขอให้ทบทวนโครงการ แต่ต่อมามีคำสั่ง ยกเลิกคำสั่ง ระวังราชการขอเปิด L/C และให้ธนาคารกรุงไทยฯ อนุมัติวงเงินเพื่อจ่าย แก่จำเลยที่ ๕ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐและกทม
- โจทก์มีคำขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อาญา และพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พศ. ๒๕๔๒
- คดีนี้ จำเลยที่ ๕ ไม่ไปศาลฯ ในวันนัดพิจารณาครั้งแรก ศาลฯ จำหน่ายคดี จำเลยที่เหลือให้การปฏิเสธ

45

คำพิพากษา

- ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯวินิจฉัยว่า การจัดซื้อขัดต่อมติ คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเงื่อนไขการจัดซื้อ และจัดซื้อในราคาสูงกว่าปกติมาก
- จำเลยที่ ๑ ลงนามใน A.O.U. โดยเชื่อว่ากทม.ตรวจสอบดีแล้ว ไม่มีความผิด
- จำเลยที่ ๓ ไม่มีพยานหลักฐานว่ารู้เห็นด้วยกับเรื่องไก่ต้มสุก ไม่มีความผิด
- จำเลยที่ ๖ กระทำการบนพื้นฐานของข้อมูลเท่าที่ปรากฏและ ใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว ไม่มีความผิด

46

- จำเลยที่ ๔ พยายามผลักดันโครงการ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการโดยตลอด ลูกลี้ลูกหลงเสนอเรื่องให้กรม.เพื่ออนุมัติโครงการก่อนนายสมัครหมตวาระการดำรงตำแหน่งผู้ว่ากทม ไม่เคยสืบราคาจากผู้จำหน่ายรายอื่น เร่งรัดการเปิดL/C มีพฤติกรรมเอื้อประโยชน์แก่จำเลยที่ ๕ มีความผิดตามฟ้อง
- จำเลยที่ ๒ มีส่วนร่วมในการผลักดันโครงการและเกี่ยวข้องกับการจัดทำโครงการมาตั้งแต่แรก เคยเดินทางไปดูงานที่ประเทศออสเตรเลียด้วย เมื่อจำเลยที่ ๖ มีหนังสือขอให้ทบทวนโครงการจำเลยที่ ๒ กลับอ้างเอไอยู และเร่งรัดให้เปิดL/C จนนำไปสู่การซื้อสินค้าราคาแพงและไม่มีคุณภาพ เพื่อประโยชน์แก่จำเลยที่ ๕ มีความผิดตามฟ้อง

47

- ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ พิพากษาว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ผิดตามฟ้อง เป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ลงโทษตามพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ บทหนัก จำคุกจำเลยที่ ๒ มีกำหนด ๑๒ ปี จำคุกจำเลยที่ ๔ มีกำหนด ๑๐ ปี ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑ ที่ ๓ และที่ ๖

48

- คณะกรรมการป.ป.ช. เป็นโจทก์ นายนพดล ปัทมะ จำเลย
- ข้อกล่าวหา: ขณะดำรงตำแหน่งรมว.ต่างประเทศ เมื่อ ๑๔ พ.ค.๒๕๕๑ จำเลยร่วมกับนายสก อาน รองนายกฯ กัมพูชา จัดทำร่างคำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา (Joint Communique) อันมีลักษณะเป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตประเทศไทย หรือผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง จำเลยรู้อยู่แล้วว่าคำแถลงการณ์ร่วมฯ ดังกล่าว ๒๖ ทำให้ไทยเสียดินแดน แต่จำเลยเสนอร่างคำแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวให้ที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีพิจารณาและที่ประชุมเห็นชอบ ต่อมา ๑๘ มิ.ย.๒๕๕๑ จำเลยลงนามในคำแถลงการณ์ฯ

(ต่อ) ดังกล่าว มีผลเป็นการยกเลิกข้อสงวนในการติดตามเอาปราสาทพระวิหารกลับคืน และมีผลเป็นการยอมรับโดยปริยายว่าปราสาทพระวิหารเป็นของกัมพูชาอย่างสมบูรณ์ถาวรตลอดไป ทั้งยังเป็นกาแสดงเจตนายืนยันอย่างชัดแจ้งถึงการยอมรับในแผนที่แนบท้ายซึ่งกำหนดแนวเขตที่จัดทำโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของกัมพูชาแต่ฝ่ายเดียว มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศไทยอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าไทยให้การยืนยันและยินยอมให้กัมพูชามีขอจดทะเบียนมรดกโลกได้ทั้งตัวปราสาทพระวิหารและพื้นที่รอบ ๆ ปราสาทด้วย และยินยอมให้การบริหารจัดการพื้นที่มรดกโลกเป็นสิทธิอำนาจของกัมพูชาแต่ฝ่ายเดียว เป็นเหตุให้ประเทศไทยและประชาชนได้รับความเสียหาย ขอให้ลงโทษตาม ป.อาญา มาตรา ๑๕๗

ปัญหาสำคัญในคดีนี้ที่มีว่า คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่๖-๗/๒๕๕๑ ที่วินิจฉัยว่า คำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชาเป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย ทั้งยังมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง (แห่งรัฐธรรมนูญฉบับปี๒๕๕๐) มีผลผูกพันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ หรือไม่

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯวินิจฉัยว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญผูกพันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ ตามความในมาตรา๒๑๖ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญฉบับปี๒๕๕๐ ที่มีผลบังคับอยู่ในเวลานั้นและแม้รัฐธรรมนูญฉบับปี๒๕๕๐ สิ้นสุดลงแล้ว แต่รัฐธรรมนูญ(ฉบับชั่วคราว)พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๒๖ มีเนื้อหาเป็นการรับรองให้กฎหมายทั้งปวง รวมถึงผลบังคับในทางกฎหมายตามคำพิพากษาของศาลที่มีอยู่ก่อน คสช.เข้าควบคุมการปกครองประเทศว่ามีอยู่อย่างไร (มีต่อ)

(ต่อ) คงมีอยู่ต่อไปอย่างนั้นไม่เปลี่ยนแปลง และเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดให้อำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ หรือองค์กรอื่น มีอำนาจเพิกถอนคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้แล้ว ก็ต้องถือว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗/๒๕๕๑ เป็นเด็ดขาด จำเลยไม่อาจโต้แย้งได้ว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนปัญหาว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯฟังข้อเท็จจริงว่า

- ผู้แทนยูเนสโกเป็นผู้จัดทำร่างคำแถลงการณ์ดังกล่าว และขณอมรับร่างดังกล่าว จำเลยปรึกษาหารือกับคณะทำงานซึ่งเป็นข้าราชการระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศที่ไปด้วยกันอย่างรอบคอบ

- ไม่ปรากฏหลักฐานว่าจำเลยกับพรรคพวกมีผลประโยชน์แอบแฝง ไม่มีพยานหลักฐานใดแสดงว่าจำเลยกับพต.ท.ทักษิณฯ เข้าไปมีหุ้นในบริษัทสำรวจและขุดเจาะน้ำมันที่ได้รับอนุญาตในอ่าวไทย

- ข้าราชการระดับสูงและนักกฎหมายอาวุโสของกระทรวงการต่างประเทศส่วนใหญ่มีความเห็นว่า แลกเปลี่ยนร่วมฯ ไม่ใช่สนธิสัญญาและไม่ต้องเข้าสภา จะฟังว่าจำเลยมีเจตนาหลีกเลี่ยงไม่นำร่างคำแลกเปลี่ยนร่วมให้รัฐสภาพิจารณาเห็นชอบก่อนลงนามหาได้ไม่

- คำพิพากษาศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเมื่อวันที่๑๑ พ.ย.๒๕๕๖ ว่า การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ไม่รวมถึงพื้นที่พิพาทระหว่างไทยและกัมพูชา

- คำแลกเปลี่ยนร่วมไม่ได้กระทบกระเทือนถึงสิทธิในดินแดนของประเทศไทย รวมถึงสิทธิทางดินปราสาทพระวิหาร ทั้งยังทำให้ไทยได้เปรียบในกรณีเจรจาเรื่องเขตแดนต่อไป

องค์คณะฯจึงมีมติโดยเสียงข้างมาก ๖ ต่อ ๓ ว่า จำเลยไม่มีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ไม่เป็นความผิดตาม ป.อาญา มาตรา ๑๕๗ พิพากษายกฟ้อง.

53

อบ.ดำ ๓/๒๕๕๖

คดีกรุงไทย

- อัยการสูงสุด เป็นโจทก์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับพวกรวม ๒๗ คน จำเลย
- จำเลยมี ๔ กลุ่ม
 - (๑) ฝ่ายการเมือง จ.ล.ที่ ๑ นายกรัฐมนตรี จ.ล.ที่ ๒ รมว.คลัง
 - (๒) กรรมการในคณะกรรมการธ.กรุงไทยฯผู้เสียหายจ.ล.ที่ ๒ ถึงที่ ๔
 - (๓) พนักงานเจ้าหน้าที่ธ.กรุงไทยฯ จ.ล.ที่ ๕ ถึงที่ ๑๗
 - (๔) ภาคธุรกิจ จ.ล.ที่ ๑๘ ถึงที่ ๒๗ (นิติบุคคล กรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน)

54

ข้อกล่าวหา: จ.ล.ที่ ๑ สั่งการผ่านไปทางจ.ล.ที่ ๒ ถึงที่ ๔ ให้
ธนาคารกรุงไทยฯ อนุมัติสินเชื่อโดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ดังนี้

- ๑) จำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๗ อนุมัติสินเชื่อ ๕๐๐ ล้านบาท แก่จำเลยที่ ๑๘ ซึ่งมี
จำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ เป็นผู้ทำการแทน เพื่อนำเงินไปซื้อ ที่ดิน
- ๒) จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๗ อนุมัติสินเชื่อ ๙.๙๐๐ ล้านบาท แก่จำเลยที่ ๑๙
ซึ่งมีจำเลยที่ ๒๓ และที่ ๒๔ เป็นผู้ทำการแทน เพื่อให้เข้าไปปลดภาระหนี้
(refinance)ธนาคารอื่น ซื้อที่ดิน และพัฒนาสาธารณูปโภค(ความเสียหาย
๘,๓๖๘ ล้านบาทเศษ)
- ๓) จ.ล.ที่ ๒ ถึงที่ ๔ ขยายหุ้นบริมสิทธิของจ.ล.ที่ ๒๐ (บ.กฤษตามมหานคร
ซึ่งมีจ.ล.ที่ ๒๕ ที่ ๒๖ เป็นผู้ทำการแทน) ที่ธ.กรุงไทยฯ ถืออยู่ในราคาต่ำ
ให้แก่จ.ล.ที่ ๒๒ ซึ่งมีจ.ล.ที่ ๒๗ เป็นผู้ทำการแทน ทำให้ธนาคารกรุงไทยฯ
(ความเสียหาย ๑.๑๘๕ ล้านบาทเศษ)

55

คำขอท้ายฟ้อง: ขอให้ลงโทษจำเลยตามป.อาญา ม.๑๕๒, ๑๕๗, ๓๕๒,
๓๕๓, ๓๕๔, ๘๓, ๘๔, ๘๖ พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานใน
องค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พศ. ๒๕๐๒ ม.๔, ๘, ๑๑ พ.ร.บ.การ
ธนาคารพาณิชย์ พศ. ๒๕๐๕ ม.๔๖ นว พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาด
หลักทรัพย์ พศ. ๒๕๓๕ ม.๓๐๗, ๓๐๘, ๓๑๑, ๓๑๓, ๓๑๕ พ.ร.บ.บริษัท
มหาชน จำกัด พศ. ๒๕๓๕ ม.๘๕, ๙๑ ขอให้ศาลสั่ง ให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่
๒๗ ร่วมกันคืนเงินหรือใช้เงินคืน ๑๐,๐๕๔,๔๖๗,๔๘๐ บาท ให้
ธนาคารกรุงไทยฯ และนับโทษของจำเลยที่ ๑ ต่อจากโทษในคดีอื่น

56

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ วินิจฉัยว่า จากการไต่สวนพยานซึ่งเป็น ผู้ตรวจสอบบัญชีของจำเลยที่ ๑๘-๑๙ รับฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑๘-๑๙ มีจำเลย ที่ ๒๓-๒๕ เป็นกรรมการผู้มีอำนาจ และบริษัทดังกล่าวก็อยู่ในเครือของ บมจ.กฤษตามหานคร จำเลยที่ ๒๐ จำเลยที่ ๑๘-๒๐ ซึ่งเป็นนิติบุคคลต่าง อยู่ในสภาพมีหนี้สินจำนวนมากกับสถาบันการเงินหลายแห่ง ไม่มีรายได้ ต่อเนื่องกันหลายปี มีดอกเบี้ยค้างชำระเพิ่มพูนขึ้น เกิดการขาดทุนสะสม หลายปีทำให้ฐานะการเงินไม่มั่นคง ความสามารถในการหารายได้ต่ำจนไม่น่า เชื่อว่าจะชำระหนี้ได้ ซึ่งจำเลยที่ ๒๐ ก็ถูกธนาคารกรุงไทยผู้เสียหายกำหนด เงื่อนไขห้ามไม่ให้ก่อหนี้เชื่ออีก อีกทั้งในการเสนอขอสินเชื่อของจำเลยที่ ๑๘ แม้ว่าจำเลยที่ ๑๘ จะไม่เคยเป็นลูกหนี้ของธนาคารกรุงไทยและอ้างว่าจะนำเงิน ฎูไปซื้อที่ดินเพื่อขายเอากำไร แต่เป็นการอ้างขายให้กับจำเลยที่ ๒๐ ซึ่งไม่อยู่ใน

57

ในสถานะมั่นคงในการหารายได้ หรือมีเงินที่จะซื้อที่ได้ ส่วนที่จำเลยที่ ๑๘ เสนอขอสินเชื่ออ้างทำโครงการกฤษดาซิติ์ 4000 แต่ก็ไม่มีแผนงาน พิมพ์เขียว รายงานแสดงงบประมาณ แต่เพิ่งมาทำก่อนที่จะมีการ พิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ขณะที่ภายหลังก็มีการอ้างว่าจะนำเงินฎูไปทำ การรีไฟแนนซ์ที่บริษัทเป็นหนี้กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ซึ่ง มีการเจรจาหนี้จนลดลงที่ต้องชำระ ๔,๕๐๐ ล้านบาท และจะนำเงิน ๕๐๐ ล้านบาทไปซื้อที่ดิน และอีก ๑ พันกว่าล้านนำไปพัฒนาโครงการ กฤษดาซิติ์ฯ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่ดินที่มีการอ้างว่าจะทำ โครงการนั้น มีชื่อบุคคลภายนอกถือกรรมสิทธิ์กว่า 100 ไร่ และ ภายหลังจำเลยที่ ๑๘ ยังยื่นขอสินเชื่อเพิ่มอีก 2,000 ล้านบาท เพื่อนำไป

58

พัฒนาโครงการกฤษฎาชาติโดยขอเริ่มนับหนึ่งใหม่อีกครั้ง แสดงให้เห็นว่า
จำเลยที่ ๑๕ ไม่ตั้งใจทำโครงการตามที่อ้างขอเสนอสินเชื่อ ซึ่งโครงการที่มี
การเสนอขอสินเชื่อที่นั่นถือเป็นโครงการขนาดใหญ่ มีวงเงินที่สูง แต่จำเลย
กลับไม่มีรายละเอียดและข้อมูลที่จำเป็นประกอบการขอสินเชื่อ เพื่อให้เห็น
ถึงความเป็นไปได้ของโครงการ โดยที่การตรวจสอบก่อนจะเสนอขอ
สินเชื่อของบริษัทจำเลยที่ ๑๘-๑๙ นั้น จำเลยที่ ๕-๑๗ ซึ่งเป็นกรรมการ
อนุมัติสินเชื่อ โดยจำเลยที่ ๑๒ ซึ่งเป็นประธานกรรมการพิจารณาสินเชื่อที่
มีบมจ.กฤษฎาตามหานคร จำเลยที่ ๒๐ เป็นลูกค้า ก็ย่อมจะรู้ดีอยู่แล้วถึง
ข้อมูลว่าบริษัทจำเลยที่ ๑๘-๑๙ เป็นบริษัทในเครือของจำเลยที่ ๒๐ ซึ่งเป็น
หนี้สถาบันการเงินหลายแห่ง มีการปรับโครงสร้างหนี้หลายครั้ง จนถูก

59

ห้ามก่อนนี้เพิ่ม และถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง แต่จำเลยที่ ๕-๑๗
ยังคงเสนอให้อนุมัติสินเชื่อให้กับจำเลยทั้งสอง โดยให้ความเห็นว่าอยู่ใน
กลุ่มความเสี่ยงพอรับได้และการกระทำดังกล่าวยังเป็นในลักษณะเร่งรีบ
เพื่อปล่อยกู้ให้ทัน เป็นการเปิดช่องให้จำเลยทั้งสองนำเงินไปใช้ผิด
วัตถุประสงค์ โดยนำไปชำระหนี้สถาบันการเงินอื่นและซื้อหุ้นจากเจ้าหนี
คืนเพื่อให้จำเลยที่ ๒๐ กลับมามีอำนาจการบริหารในอนาคต จากเดิมที่มี
สถานะไม่มั่นคง ดังนั้น การที่จำเลยที่ ๒ - ๕ และ ๘ ถึง ๑๗ ซึ่งเป็น
กรรมการสินเชื่ออนุมัติยินยอมอนุมัติวงเงินให้จำเลยทั้งสอง จึงเป็นการ
กระทำที่ไม่ชอบ สร้างความเสียหายให้กับธนาคารกรุงไทยและประชาชนที่
ฝากเงิน

60

ส่วนที่ ร.ท.สุชาย, นายวิโรจน์, และนายมัชฌิมา กุญชร ณ
อยุธยา กรรมการบอร์ดกรุงไทย จำเลยที่ ๒-๔ อนุมัติขายหุ้นบุริมสิทธิ
แปลงสภาพของบมจ.กฤษดามหานคร จำเลยที่ ๒๐ ให้กับบจก. แกร
นด์คอมพิวเตอร์ แอนด์คอมมูนิเคชั่นจำเลยที่ ๒๒ นั้น การที่นาย
วิโรจน์ จำเลยที่ ๓ ให้เครดิตการชำระเงินขายหุ้นให้นานถึง ๔ เดือน
และยังมีการมอบฉันทะให้บจก.แกรนด์คอมพิวเตอร์ฯ จำเลยที่ ๒๒
ออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบมจ.กฤษดามหานคร
จำเลยที่ ๒๐ แม้ว่าหุ้นจะไม่ใช่สินเชื่อ แต่ลักษณะของการดำเนินการ
ดังกล่าว ก็เป็นการให้สินเชื่ออย่างหนึ่ง ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งเรื่อง
นโยบายสินเชื่อ ในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ดังนั้น การกระทำของจำเลย

61

ที่ ๒-๔ ดังกล่าวทำให้ธนาคารกรุงไทยขายหุ้นไปโดยไม่ได้รับการชำระค่า
หุ้น และการมอบฉันทะให้จำเลยที่ ๒๒ เข้าประชุมผู้ถือหุ้นที่มีการ
ลงคะแนนเสียงลดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิ ทำให้มีมูลค่าเป็นศูนย์ จึงเป็นการ
กระทำที่ไม่ชอบเช่นกัน เพราะเป็นการให้สินเชื่อในกรณีพิเศษ

ส่วนจำเลยที่ ๒ -๕ และ ๘ ถึง ๒๗ ร่วมกันกระทำผิดหรือ
สนับสนุนจำเลยที่ ๑ หรือไม่ได้ความจากพยานซึ่งเป็นกรรมการ
พิจารณาสินเชื่อฯ ก่อนการประชุมอนุมัติสินเชื่อให้บริษัทจำเลยที่
๑๘-๑๙ จำเลยที่ ๒ ได้โทรศัพท์มาหาพยานและบอกว่า บิ๊กบอสหรือ
ซูเปอร์บอสได้ดูดีแล้ว ไม่ให้คัดค้านการอนุมัติสินเชื่อให้บริษัทจำเลย
ที่ ๑๘-๑๙ ในชั้นพิจารณากับชั้นไต่สวนของศาล. พยานยังเบิกความ

62

ไม่ชัดเจนว่า บิ๊กบอสหรือซูเปอร์บอส คือจำเลยที่ ๑ หรือภรรยาของจำเลยที่ ๑ กันแน่ แม้จะมีอ้างอิงถึงเงินจากเครือข่ายบริษัทจำเลยโอนเข้าบัญชีบุตรของจำเลยที่ ๑ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับจำเลยที่ ๑ แต่ก็พบว่ากลุ่มคนดังกล่าวก็เกี่ยวข้องกับภรรยาของจำเลยที่ ๑ พยานจึงอาจเข้าใจตามความคิดของพยานเองว่าบิ๊กบอสหรือซูเปอร์บอส คือจำเลยที่ ๑ ดังนั้น ชั้นนี้อาจยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๒-๕ และ ๘-๒๗ ร่วมกับจำเลยที่ ๑ หรือไม่ แม้จะมีอ้างอิงถึงเงินจากเครือข่ายบริษัทจำเลยโอนเข้าบัญชีบุตรของจำเลยที่ ๑ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับจำเลยที่ ๑ แต่ก็พบว่ากลุ่มคนดังกล่าวก็เกี่ยวข้องกับภรรยาของจำเลยที่ ๑ พยานจึงอาจเข้าใจตามความคิดของพยานเองว่าบิ๊กบอสหรือซูเปอร์บอส คือจำเลยที่ ๑ ในชั้นนี้อาจยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๒ -๕ และ ๘ ถึง ๒๗ ร่วมกับจำเลยที่ 1

63

จึงพิพากษาให้จำคุก ร.ท.สุชาย, นายวิโรจน์, นายมัณชิตา และ นายไพโรจน์ รัตนะโสภา จำเลยที่ ๒- ๔ และ ๑๒ คนละ ๑๘ ปี ตามความผิดตามพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๐๒ ม.๔ ซึ่งเป็นบทหนักสุด ส่วนจำเลยที่ ๕, ๘-๑๑, ๑๓- ๑๗ ซึ่งเป็นพนักงานของธนาคารกรุงไทย ผิดตามพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๐๒ ม.๔ จำคุกจำเลยทั้งสิบคนในชั้นนี้ คนละ ๑๒ ปี

สำหรับนายวิชัย กฤษดาธานนท์ เจ้าของโครงการหมู่บ้านกฤษดามหานคร จำเลยที่ ๒๕ และจำเลยที่ ๑๘-๒๗ ซึ่งเป็นนิติบุคคล และผู้บริหารบริษัทในเครือกฤษดานคร มีความผิดตามพ.ร.บ.ว่าด้วย

64

ความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2502
มาตรา ๔ ให้ปรับจำเลยที่ ๑๘-๒๒ ซึ่งเป็นนิติบุคคลรายละ ๒๖,๐๐๐
บาท และให้จำเลยที่ ๒๓-๒๗ จำคุกคนละ ๑๒ ปี และให้จำเลยที่ ๒๐,
๒๕ และ ๒๖ ร่วมกันคืนเงิน 10,004,467,480 บาท แก่ ผู้เสียหาย

นอกจากนี้ให้จำเลยที่ ๓,๒๒ และจำเลยที่ ๒๗ ร่วมรับผิดชอบ
๕,๕๕๔,๔๖๗,๔๘๐ บาท และให้จำเลยที่ ๑๒-๑๗, ๒๑, ๒๓ และ
๒๔ ร่วมรับผิดชอบจำนวน ๘,๘๑๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท ส่วนจำเลยที่ ๑๘
ร่วมรับผิดชอบ ๔๕๐ ล้านบาท และจำเลยที่ ๒, ๔, ๕ และ ๘-๑๑ และ ๑๕
ร่วมรับผิดชอบจำนวน ๘,๓๖๘,๗๓๒,๑๐๐ บาท หากจำเลยที่ ๑๘-๒๒
ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๕ และ
ให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๖-๗

65

อม.๑๐๗/๒๕๕๙

คดีแก้ไขสัญญาเช่า อชินคอร์ป

- คณะกรรมการป.ป.ช. เป็นโจทก์ จำเลย ๓ คน
- จำเลยที่ ๑ รมว.กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- จำเลยที่ ๒ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- จำเลยที่ ๓ ผ.อ.สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- คำฟ้อง : แก้ไขสัญญาสัมปทานให้บริษัทชินคอร์ปอเรชั่นฯ ลดสัดส่วนการถือครองหุ้นในบริษัทไทยคมฯ จากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นร้อยละ ๔๐ (อ้างว่าเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มทุนและหาพันธมิตรมาร่วมลงทุนในโครงการสร้างดาวเทียมไอพีสตาร์ มูลค่า ๑๔,๐๐๐ ล้านบาท)

66

คำพิพากษา

คดีแก้ไขสัญญาเช่า อชินคอร์ป

- คุณสมบัติและความสามารถของผู้รับสัมปทานที่เป็นสาระสำคัญของสัญญา และเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่ กรม.ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบบริษัทชินคอร์ปฯ เป็นผู้รับสัมปทาน การแก้ไขสัญญาในเรื่องนี้ จึงต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- การที่จำเลยที่ 1 อนุมัติให้แก้ไขสัญญาให้เกิดความเสี่ยงในการครอบงำกิจการของชาวต่างชาติที่จะมีผลต่อกิจการโทรคมนาคม ซึ่งเป็นทรัพย์สินของชาติ ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย กิจการโทรคมนาคม ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอน

67

- แม้จำเลยที่ 1 อ้างว่าได้ทำหนังสือหารือมาทางสำนักงานการอัยการสูงสุดว่าในฐานะหัวหน้าหน่วยราชการมีอำนาจอนุมัติแก้ไขสัญญาได้หรือไม่ โดยสำนักงานอัยการสูงสุดตอบกลับว่ามีอำนาจ แต่เป็นการตอบกลับโดยไม่ทราบเบื้องหลังว่า จำเลยที่ 1 ปกปิดความจริงที่เลขาธิการกรม.แจ้งทางโทรศัพท์ปฏิเสธการรับเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุม เนื่องจากนายทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีขณะนั้น เป็นคู่สัญญากับบริษัทเอกชน ทำให้มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- อีกทั้งการอนุมัติแก้ไขสัญญาไม่ได้ทำให้ราชการได้ผลประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่กลับได้รับความเสี่ยงเพราะผู้รับสัมปทานจะต้องมีอำนาจการควบคุมบริหารจัดการอย่างเด็ดขาด

68

- ส่วนจำเลยที่ 3 ได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงไอซีทีให้ศึกษาวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียก่อน จำเลยที่ 3 ไม่ได้วิเคราะห์ตรวจสอบข้อพิรุชและความจำเป็น เชื่อว่ามีวัตถุประสงค์อื่นแอบแฝง เพราะข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีการขายหุ้นเพิ่มทุนให้แก่บุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่พันธมิตรหรือผู้เชี่ยวชาญ และเมื่อมีการเสนอเรื่องไปยังจำเลยที่ 2 ก็เพียงแค่ลงนามรับทราบ โดยไม่สั่งให้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลให้ครบถ้วน ทั้งที่จำเลยทั้งสองเคยปฏิบัติหน้าที่ด้านการสื่อสาร กระทรวงคมนาคม และกรมไปรษณีย์โทรเลข ย่อมทราบข้อเท็จจริงคืออยู่แล้ว
- พิพากษาว่า จำเลยที่ 1-3 จึงมีความผิดตาม ป.อาญา มาตรา 157 จำคุกคนละ 1 ปี เฉพาะจำเลยที่ 2-3 ให้รอลงอาญาไว้มีกำหนดคนละ 5 ปี

69

อม.๑๕๔/๒๕๖๐

คดีสลายการชุมนุม

- คณะกรรมการป.ป.ช. เป็นโจทก์ จำเลย ๔ คน
- จำเลยที่ ๑ นายกรัฐมนตรี
- จำเลยที่ ๒ รองนายกรัฐมนตรี
- จำเลยที่ ๓ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- จำเลยที่ ๔ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล

คำฟ้อง: ใช้อำนาจสั่งสลายการชุมนุมกลุ่มพันธมิตรโดยไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสม และไม่ได้ดำเนินการตามหลักสากลเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต 2 ราย ได้รับบาดเจ็บและได้รับบาดเจ็บสาหัส 471 ราย เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

70

คำพิพากษา

คดีสลายการชุมนุม

- ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ในเหตุการณ์ช่วงเช้าของวันที่ 7 ตุลาคม 2551 จำเลยทั้งสี่ร่วมกันสั่งการให้มีการเปิดทางเข้ารัฐสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีเข้าไปแถลงนโยบายต่อรัฐสภา อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา 176 บัญญัติไว้ การที่ผู้ชุมนุมปิดล้อมรัฐสภาโดยปิดล้อมประตูเข้าออกไว้ทุกด้านถือว่าเป็นการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ และมีได้เป็นการชุมนุมที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนรักษาความสงบ

71

- สำหรับเหตุการณ์ในช่วงบ่ายและช่วงค่ำ ซึ่งโจทก์ร้องขอให้ลงโทษเฉพาะจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 นั้น เนื่องจากข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยที่ 2 ลาออกจากตำแหน่งไปหลังจากเกิดเหตุในช่วงเช้า การที่กลุ่มผู้ชุมนุมกลับมาปิดล้อมรัฐสภาเป็นเหตุให้คณะรัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภา และเจ้าหน้าที่รัฐสภาไม่สามารถออกมาจากรัฐสภาได้ มีการปลุกระดมผู้ชุมนุมและจะบุกเข้ามาข้างในรัฐสภา จึงมิใช่เป็นการชุมนุมโดยสงบและเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่เปิดทางช่วยเหลือผู้ติดอยู่ในรัฐสภา โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนรักษาความสงบ (กรกฎ/48) แล้ว จึงจำเป็นต้องใช้แก๊สน้ำตาเพื่อช่วยเหลือดังกล่าว ซึ่งพยานโจทก์และพยานจำเลยทั้งสี่ที่ป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแก๊สน้ำตาก็ยังมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับผลอันเกิดจากการใช้แก๊สน้ำตา

72

- แม้จะมีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต แต่ในสถานการณ์เช่นนั้น เป็นการยากสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะทราบว่าแก๊สน้ำตาจะเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต เมื่อเหตุการณ์ชุมนุมยังไม่สงบเจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเพื่อรักษาความสงบ ไม่ให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลและทรัพย์สินของทางราชการ
- ในขณะที่เกิดเหตุจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ไม่อาจคาดเห็นได้ว่าแก๊สน้ำตาจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชุมนุมได้ และข้อเท็จจริงไม่ได้ ความว่า จำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 มีเจตนาพิเศษเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไปทำร้ายผู้ชุมนุมให้ได้รับอันตรายแก่กายและชีวิต
- พินาศซากพ้อง

73

อม.๑๗๘-๑๗๙/๒๕๖๐

คดีจู่โจม

- อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ฟ้องนายภูมิ สาระผล อติตรมช.พาณิชย์ นายบุญทรวง เตรียาภิรมย์ อติตรมว.พาณิชย์ กับพวกรวม ๒๘ คน
- คำฟ้อง : จำเลยซึ่งเป็นอดีตรัฐมนตรีว่าการ รัฐมนตรีช่วยว่าการ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงพาณิชย์ และพ่อค้าข้าวร่วมกัน กระทำความผิดเกี่ยวกับการทำสัญญาขายข้าวให้แก่บริษัท Guangdong Stationery & Sporting Goods Import & Export Corporation ("บริษัทกวางตุ้ง") และบริษัท ไท่หนาน เกรนแอนด์ ออยล์ อินด์สทรีเรียล เทคคิง จำกัด ("บริษัทไห่หนาน") ซึ่งเป็น รัฐวิสาหกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีน รวม 4 สัญญา โดยอ้างว่า

74

เป็นการซื้อขายแบบรัฐต่อรัฐ และขายในราคาต่ำกว่าท้องตลาดทำให้รัฐเสียหาย ความจริงเป็นการขายข้าวบางส่วนให้แก่พ่อค้าข้าวในประเทศเป็นการเสนอราคาซื้อขายโดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ งบประมาณแผ่นดิน หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ประเทศชาติ และประชาชน ขอให้ลงโทษตาม ป.อาญา มาตรา 83, 86, 91, 151, 157 และพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับกระแสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 4, 9, 10, 12 และพ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 4, 123, 123/1 และปรับจำเลยที่ 1 เป็นเงินร้อยละ 50 ของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญา 2 สัญญา จำนวน 23,498 ล้านบาท และปรับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 21

75

ร้อยละ 50 ของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญาทั้ง 4 สัญญา จำนวน 35,274 ล้านบาท

คำพิพากษา : จำเลยที่ 1 อติตรมช.พาณิชย์ ประธานอนุกรรมการพิจารณา ระบายข้าว ใช้เกณฑ์ราคาขายแบบคลังสินค้าซึ่งผิดไปจากแนวทางปฏิบัติในกรณีการซื้อขายแบบรัฐต่อรัฐ จากนั้นเห็นชอบให้ขายข้าวแก่บริษัทกว้างตง จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจซึ่งไม่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลจีน 2 สัญญา ทำให้ประเทศได้รับความเสียหาย 11,011 ล้านบาท ต่อมาจำเลยที่ 2 ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และได้รับแต่งตั้งเป็นประธานอนุกรรมการพิจารณา ระบายข้าวแทน เห็นชอบสัญญาซื้อขายข้าวกับบริษัทกว้างตง 1 ฉบับ ทำให้ประเทศชาติได้รับความเสียหาย 5,694 ล้านบาท ทั้งเห็นชอบให้ทำสัญญากับบริษัทห่ายหนาน ทำให้ประเทศชาติ

76

เสียหาย 162 ล้านบาท ภายหลังการซื้อขายทั้งสี่ฉบับปรากฏว่ามีการชำระค่าข้าวด้วยแคชเชียร์เช็คภายในประเทศและรับมอบข้าวไปขายต่อภายในประเทศ โดยไม่มีการส่งข้าวออกไปยังประเทศอื่น กระบวนการดังกล่าวกระทำโดยจำเลยที่ 1 ที่ 2 จำเลยที่ 14 (นายอภิชาติ จันท์สกุลพร) และพวก ร่วมกันนำบริษัทกว้างตงและบริษัทห้ายหนานมาขอซื้อข้าวโดยแอบอ้างว่าได้รับมอบหมายจากรัฐบาลจีนมาทำสัญญาซื้อขายแบบรัฐต่อรัฐ ในราคาต่ำกว่าท้องตลาดโดยหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมอันเป็นการเอาเปรียบแก่กรมการค้าต่างประเทศ เป็นความผิดตามพ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 เมื่อราคาข้าวในท้องตลาดลดลง รัฐวิสาหกิจผู้ซื้อข้าวก็จะ

77

มารับข้าวตามสัญญา แต่มาขอทำสัญญาฉบับใหม่ซื้อข้าวชนิดเดียวกันในราคาต่ำกว่าสัญญาเดิม โดยจำเลยที่ ๒ ไม่เปิดประมูลขายข้าวภายในประเทศ ทำให้ข้าวในท้องตลาดขาดแคลน ผู้ประกอบการค้าข้าวไม่สามารถหาซื้อข้าวในท้องตลาดได้ จำต้องไปหาซื้อข้าวจากกลุ่มบริษัทและพนักงานของจำเลยที่ ๑๔ ศาลเห็นว่าเป็นการซื้อโดยไม่ทราบว่าเป็นข้าวที่มาจากสัญญาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง

ศาลฯพิพากษาให้ลงโทษ จำเลยที่ 2 จำคุก 42 ปี จำเลยที่ 1 จำคุก 36 ปี จำเลยที่ 14 จำคุก 48 ปี จำเลยที่เหลือจำคุกลดหลั่นลงตามพฤติการณ์แห่งความผิด และให้จำเลยที่ 10 (บริษัท สยามอินดิโก้ จำกัด) จำเลยที่ 14 และที่ 15 ร่วมกันชดเชยค่าเสียหายแก่กระทรวงการคลัง 16,912 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 นับแต่วันที่รับมอบข้าวตามสัญญาแต่ละฉบับ จำเลยอื่นให้รับผิดชดเชยค่าเสียหายตามส่วนเช่นเดียวกัน ให้ยกฟ้องจำเลยที่ 19 และจำเลยที่ 22 ถึง 28

78